

مقدمه :

رشد روز افزون جمعیت شهری ایران به همراه ایجاد مراکز جمعیتی جدید فقدان و یا ضعف سیاستگذاری و ارزیابی عملکردها و فعالیتهای گوناگون شهری بر اساس برنامه جامع و کلان ملی (آمایش سرزمین) و تداوم تخلیه انواع زایدات و فاضلابها به محیط زیست از جمله عوامل بحرانزایی است که محیط زیست طبیعی و کیفیت بهداشت و سلامتی انسانها به ویژه شهر نشینان را در معرض خطرات و زیانهای گوناگون قرار داده است . بی تردید ایجاد و تولید مواد زائد موضوعی گریزناپذیر است. این در حالیست که از یک سو روز بروز بر پیچیدگی روند توسعه زایدات شهری افزوده شده و مقوله مواد زاید ، در مسائل و مشکلات متعدد شهرهای کشور اهمیت فوقالعادهای یافته است .

از سوی دیگر بسیاری از ویژگیهای مواد زاید جامد شهری ایران نظیر میزان تولید زباله و ترکیب اجزای آن شیوه های جمع آوری زباله های شهری ، مشارکت مردم در جمع آوری زباله و تلاش برای راهکارهای بهبود روشهای گوناگون ضعف زباله و غیره متفاوت از کشورهای توسعه یافته و صنعتی و حتی بعضی از کشورهای در حال توسعه می باشد که باید مورد توجه جدی برنامه ریزان و مدیران قرار گیرد و تدابیر و راه کارهای علمی و عملی متناسب با آن انتخاب و اتخاذ گردد.

این واقعیت که نظام مدیریت مواد زاید شهری ایران در شرایط نسبتا بحرانی و به دور از وضعیت مطلوب قرار دارد بر کسی پوشیده نیست . مساله مذکور هنگامی پیچیده و بغرنج می شود که اثرات منفی و زیانبار آن در ارتباط با سایر نظام های موجود شهری و از جمله نظام زیست محیطی آنها مورد بررسی و ارزیابی قرار گیرد. به عنوان نمونه یکی از پیامدهای منفی زیست محیطی که در اثر انتخاب نادرست محل دفن بهداشتی پسماندهای شهری پدید می آید آلودگی آب (به ویژه آب های زیر زمینی) است .

نتیجه اینکه منشور کاری و برنامه ریزی نظام مدیریت مورد بررسی جدی تری قرار بگیرد ، به عبارت دیگر نظام مدیریتی مواد زاید متشکل از خرده نظام هایی است که در صورت برقراری هماهنگی بین اجزای آن با کل نظام میتوان ارتقاء بهره وری خدمات شهری و مشارکت مردم در بخش مدیریت مواد زائد را انتظار داشته و دنبال نموده این پایان نامه می کوشد تا برخی از مهمترین مسائل زیست محیطی ناشی از مواد زاید جامد شهری ، جمع آوری و مشارکت در راهکارهای بهبود آن را تحلیل و بررسی نماید.

مدیریت مواد زائد جامد در شهرهای مختلف ایران به دلیل بافت فرهنگی ، جمعیت ، اقتصاد ، مصرف بی رویه مواد عدم آگاهی و عدم توجه مردم ، عدم احساس مسئولیت ، طبیعت ناهمگون و گسترده مواد زائد ، عدم اجرای مقررات و قوانین و کمبود امکانات در عرصه خدمات شهری با مشکلاتی روبرو می باشد به منظور فائق آمدن بر بسیاری از مشکلات لازم است «که اقدامات جدی در امر بهینه کردن مراحل مختلف مدیریت مواد زائد صورت گیرد» .

تولید ، نگهداری در محل ، جمع آوری ، حمل و نقل ، پردازش ، بازیافت و دفن بهداشتی در کلیه مراحل مدیریت یکی از کلیدهای موفقیت آگاهی و مشارکت مردمی می باشد .

البته این امر مهم در مرحله تولید و نگهداری از اهمیت ویژه ای برخوردار است که بازتاب آن بر مراحل بعدی یعنی جمع آوری حمل و نقل و دفع تاثیرگذار است .

